

Uppdrag att, inom ramen för livsmedelsstrategin, utveckla inkubation i livsmedelskedjan

Bakgrund

I det tredje åtgärds paketet från livsmedelsstrategin fick Vinnova i uppdrag att utlysa medel för att genom inkubatorer och acceleratorer stödja utveckling av innovativa företag inom livsmedelskedjan.

Detta utgör slutrapport av Vinnovas uppdrag. Rapporteringen sammanfattar verksamheten 2017–2019.

Uppdraget har två delar. Den första delen syftar till att utveckla existerande inkubatorers och acceleratorers arbetssätt, nätverk och expertkunskap för att kunna ge ett effektivt stöd av hög kvalitet till innovativa företag inom livsmedelskedjan. Uppdragets andra del syftar till att finansiera insatser för verifiering av nya affärskoncept inom livsmedelskedjan.

Genomförande

Inom ramen för regeringsuppdraget har följande fyra projekt finansierats:

Diarienummer	Koordinator	Ärenderubrik	Startdatum	Slutdatum
2017-05168	Krinova Aktiebolag	Foodinova	2017-12-14	2018-12-31
2018-04973	SISP SERVICE & DEVELOPMENT AB	Inkubation och acceleration av SMF inom livsmedelskedjan	2018-12-12	2020-12-31
2019-05359	RISE Research Institutes of Sweden AB	Food Venture Sweden 2020	2019-12-01	2020-12-30
2019-05817	SISP SERVICE & DEVELOPMENT AB	Stora möter små - get startup ready	2020-01-06	2020-08-31

För att utnyttja den kunskap och verktyg som redan har byggts upp kring inkubatorerna har Vinnova valt att integrera detta regeringsuppdrag i det pågående regeringsuppdraget om stöd till inkubation (dnr N2013/03474/FIN).

Inledningsvis prioriterade vi insatser för uppdragets första del, att utveckla existerande inkubatorers och acceleratorers arbetssätt, nätverk och expertkunskap.

Utgångspunkten har varit det nystartade företaget, som oavsett var det geografiskt befinner sig ska få en effektiv innovationsresa. För att det ska fungera behöver resurser, kompetenser, testarenor mm tillgängliggöras utifrån en nationell bas.

Motsvarande lokal och regional samverkan finns idag på flera ställen. För att bygga ett effektivt nationellt stödsystem för små innovativa företag inom livsmedelskedjan behöver emellertid olika noder samverka i ett nationellt ekosystem.

Vinnova har erfarenheten från att andra branscher att det tar tid att nationellt samordna resurser, infrastrukturer mm. Det finns oftast initialt en tröghet som beror på att det tar tid att bygga förtroende och på att aktörer och regioner behöver finna sin egen specialisering. Vidare behöver det finnas incitament som gör att nya samverkansformer utvecklas där olika ägare och finansörer ser den gemensamma nyttan. Motsvarande håller på att ske inom Life-science inkubatorerna. När väl de initiala osäkerheterna övervinns ser ofta parterna att det inte råder konkurrens utan att alla tjänar på samordningen.

Parallellt med att bygga förutsättningar för ett effektivt nationellt ekosystem har Vinnova, via Swedish Incubators & Science Parks (SISP), under 2019 lagt ut ett erbjudande till företag inom livsmedelkedjan att söka upp till 100 000 kr för verifiering av nya affärskoncept.

Projektrevisning

Projektet Foodinova:

Med ansatsen att bygga en nationell plattform beviljades hösten -17 ett gemensamt utvecklingsprojekt mellan de två inkubatorerna Inkubera och Krinova. Inom det projektet påbörjades arbetet med att ta fram verktyg och modeller för samverkan. Projektet är slutrapporterat Dock ledde det inte till en ökad samsyn för hur ett effektivt nationellt ekosystem inom livsmedelkedjan kan byggas. Vinnova såg därför ett behov av att se över hela systemet och identifiera vilka delar av värdekedjan som måste förändras/förnyas för att få ut nya innovationer på marknaden.

Med utgångspunkt från resultatet i Foodinova startades projektet Inkubation och acceleration av SMF inom livsmedelskedjan:
Projektet består av tre delar.

1. Hösten 2018 fick SISP i uppdrag att gå vidare med att bygga samsyn på nationell nivå genom att ta fram en gemensam inkubations- samt acceleratoragenda för livsmedelskedjans företag. Inom projektet kartlades befintliga resurser och identifiering av vad som saknas för att stärka Sveriges position som ett föregångsland vad gäller inkubation och acceleration. I slutrapporten identifierades sju punkter för att stärka den nationella inkubationsförmågan, för slutrapport se bifogad fil.
2. Under 2020 genomför SISP och Krinova erfarenhetsträffar i syfte att:
 - a. höja kompetensen hos affärscoacher/affärsutvecklare kring de särskilda behov som ställs vid livsmedelsinkubation,
 - b. etablera nätverk mellan aktörerna samt
 - c. göra stödsystemaktörer medvetna om var olika specialistkompetenser och infrastruktur finns tillgängliga.
3. Från hösten 2019 har startups inom livsmedelskedjan erbjudits verifieringsmedel för att utveckla sin nästa innovation. Avsatta medel är 4,8 Mkr vilket bedöms resultera i att strax över 50 ”verifieringscheckar” kommer att delas ut. Behovet är stort och medlen väntas vara förbrukade i slutet av april 2020. Resultatet för hela projektet slutrapporteras i slutet av 2020.

Projektet *Food Venture Sweden 2020*:

Food Venture Sweden (FVS) är en årlig mötesplats för startups, industri och investerare inom livsmedelsbranschen. RISE har varit värd under de senaste åren. Nytt för detta år är att FSV samarbetar med Ignite Sweden för att identifiera och skapa nya affärsmöjligheter mellan startups och industri. Målet är att accelerera innovationskraften i branschen, där partnerskap och samverkan mellan stor och liten är identifierad som en flaskhals. Projektet kommer att slutrapporteras i slutet av 2020.

Projektet *Stora möter små*:

I det svenska innovationsekosystemet finns flera aktörer som aktivt jobbar med olika verktyg och program för att stötta samverkan mellan stora och små företag. Det saknas dock samordning, vilket leder till suboptimering av resurser samt ett sämre totalt utfall. Inom projektet genomför RISE och Ignite Sweden en förstudie för att samla existerande erfarenheter och identifiera flaskhalsar/hinder. Problemet med låg grad av samverkan mellan företagen i sektorn är identifierad i rapporten ”Forskning och innovation för en livsmedelssektor i världsklass”, Sweden Food Arena. Projektet kommer att slutrapporteras i slutet av 2020.

Ekonomisk redovisning

Diarienummer	Koordinator	Ärenderubrik	Finansiering	Startdatum	Slutdatum
2017-05168	Krinova Aktiefbolag	Foodinova	3 000 000 kr	2017-12-14	2018-12-31
2018-04973	SISP SERVICE & DEVELOPMENT AB	Inkubation och acceleration av SMF inom livsmedelskedjan	6 600 000 kr	2018-12-12	2020-12-31
2019-05359	RISE Research Institutes of Sweden AB	Food Venture Sweden 2020	600 000 kr	2019-12-01	2020-12-30
2019-05817	SISP SERVICE & DEVELOPMENT AB	Stora möter små - get startup ready	300 000 kr	2020-01-06	2020-08-31
		Utbetalt stöd	10 500 000 kr		

I detta ärende har generaldirektör Darja Isaksson beslutat. Carl Naumburg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har handläggare Joanna Franzen deltagit.

Darja Isaksson

Bilaga 1: Nationell agenda för inkubation och acceleration av innovativa företag i hela livsmedelskedjan